

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **D. P.**, zast. JUDr. Igorem Honusem, advokátem, se sídlem Sokolská třída 936/21, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 10. 2017, č. j. MSK 139386/2017, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 6. 2018, č. j. 20 A 33/2017 - 39,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3.400 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta JUDr. Igora Honuse.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím ze dne 19. 10. 2017, č. j. MSK 139386/2017, žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí ze dne 14. 7. 2017, č. j. SMO/264103/17/DSČ/Lip, kterým Magistrát města Ostravy (dále jen „prvoinstanční orgán“) uznal žalobce vinným z naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, ve spojení s § 5 odst. 1 písm. g) téhož zákona, „[...] *kterého se měl úmyslně dopustit tím, že dne 19. 2. 2017 okolo 01:10 hodin v Ostravě-Zábřehu po ulici U Hrůbků ve směru k ulici Výškovická, řídil motorové vozidlo Seat Leon rz X, se kterým byl kontrolován na ulici Závoří u č.p. 32, kdy při následné*

kontrole byl policejním orgánem vyzván, podle zvláštního právního předpisu, k provedení testu na návykové látky provedené testrem Drugwipe 5S s pozitivním výsledkem na návykovou látku Cannabis. Následně byl policejním orgánem vyzván k lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu, podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn jinou návykovou látkou, což na místě odmítl.“ Za shora uvedené jednání prvoinstanční orgán podle § 125c odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu a podle § 125c odst. 6 písm. a) téhož zákona uložil žalobci pokutu v částce 25.000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu 12 měsíců, přičemž doba výkonu této sankce počala dnem nabytí právní moci rozhodnutí a podle § 118c odst. 3 naposledy uvedeného zákona se do doby výkonu sankce započítává doba ode dne zadržení řidičského průkazu. Podle § 79 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění dřívějších předpisů, prvoinstanční orgán uložil žalobci povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Splatnost pokuty a náhrady nákladů řízení prvoinstanční orgán určil podle § 125e odst. 7 zákona o silničním provozu ve lhůtě do 30 dnů ode dne právní moci rozhodnutí.

[2] Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí o odvolání nepřisvědčil námitce, že prvoinstanční orgán byl povinen předvolat k ústnímu jednání konanému dne 28. 6. 2017 zmocněnce žalobce, neboť ten již dne 21. 3. 2017 přiložil k odvolání proti rozhodnutí ve věci zadržení řidičského průkazu plnou moc k zastupování v řízení o zadržení řidičského průkazu. Žalovaný vysvětlil, že řízení o zadržení řidičského průkazu je samostatným řízením a není totožné s řízením o přestupku. Zmocněnec sice doplnil e-mailem zaslané sdělení, že hodlá zastupovat žalobce i v řízení ve věci samé, učinil tak ovšem až dne 8. 6. 2017, tedy poté, co byl obviněný předvolán k ústnímu jednání. V posuzované věci není podstatné, že prvoinstanční orgán vyzval zmocněnce k předložení originálu plné moci. Originál plné moci nebyl třeba, avšak žalobce jej doložil a proti výzvě se neodvolal. Prvoinstanční orgán podle žalovaného pochybil, neboť neakceptoval předloženou plnou moc, tím však žalobce fakticky nemohl být dotčen na svých právech, neboť jeho zmocněnec předložil nedůvodnou omluvu z jednání. Z předložené omluvy vyplývá, že zmocněnec již v době, kdy si jej žalobce zvolil, věděl, že má na termín jednání nařízené jiné jednání u Vrchního soudu v Olomouci.

[3] Žalobce byl podle žalovaného povinen podrobit se na výzvu policisty lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou. I přes poučení žalobce lékařské vyšetření odmítl a domáhal se dalšího vyšetření testu prostřednictvím testu DrugWipe, na který však není nárok. Již odmítnutím lékařského vyšetření došlo k naplnění skutkové podstaty přestupku. Lékařské zprávy, které si žalobce sám téhož dne opatřil, na posouzení věci nemají vliv. Žalovaný nepřijal námitku, že žalobce neodmítl lékařské vyšetření a policistů se toliko zeptal, zda může nejprve zavolat otci, aby mu oznámil, že dorazí později. Žalovaný připomněl, že v oznámení o přestupku žalobce nic takového neuvedl. K námitce, že žalobce je nemajetný, žalovaný uvedl, že prvoinstanční orgán uložil obě sankce na spodní hranici zákonného rozmezí. Žalovaný uzavřel, že prvoinstanční orgán řádně posoudil i naplnění materiálního znaku přestupku a doplnil, že materiální znak je u přestupků naplněn téměř vždy, kdy jsou naplněny i formální znaky.

[4] Rozsudkem ze dne 28. 6. 2018, č. j. 20 A 33/2017 - 39, Krajský soud v Ostravě zrušil žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvoinstančního orgánu, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil mu nahradit k rukám zástupce žalobce náklady žalobního řízení. V odůvodnění rozsudku soud uvedl, že správní řízení bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2009, č. j. 7 As 28/2009 - 99, a dovodil, že při posuzování důvodnosti omluvy z ústního jednání je třeba přihlížet k jejímu pořadí, obsahu, stádiu řízení, ve kterém byla uplatněna, popřípadě i k dalším okolnostem, které naznačují snahu o obstrukce či průtahy v řízení. Krajský soud shrnul, že „[z] *rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 19. 4. 2017, č. j. MSK 42015/2017,* [...] *plyne, že odvolatel (žalobce) byl v předmětném řízení zastoupen JUDr. Igorem Honusem, a to na základě plné moci* [...]*, kterážto skutečnost plyne ze záhlaví citovaného rozhodnutí. Dne 21. 4. 2017 si žalobce převzal předvolání k ústnímu jednání nařízeného na 28. 6. 2017, ze správního spisu plyne, že zástupce obviněného (žalobce) JUDr. Igor Honus nebyl k ústnímu jednání předvolán. Dne 29. 5. 2017 informuje JUDr. Igor Honus správní orgán I. stupně o skutečnosti, že zastupuje obviněného (žalobce) též v řízení o přestupku, a že již dne 21. 3. 2017 zaslal správnímu orgánu I. stupně plnou moc spolu s odvoláním proti rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu, a zároveň se omluvil z nařízeného jednání* [...]*. Následně k výzvě správního orgánu doložil originál plné moci ze dne 27. 2. 2017* [...]*, z žalobou napadeného rozhodnutí a taktéž z vyjádření žalobce plyne, že se jednalo o shodnou plnou moc, kterou zástupce prokazoval své zmocnění v odvolacím řízení o zadržení řidičského průkazu*.“ Krajský soud z výše citovaných skutečností dovodil, že žalobcův zmocněnec prokázal zastoupení v přestupkovém řízení dne 29. 5. 2017; k samotnému vzniku zastoupení však došlo již dne 27. 2. 2017, což vyvrací hlavní argument žalovaného o nedůvodnosti omluvy žalobcova zmocněnce z nařízeného ústního jednání. Zmocněnec žalobce sice prvoinstančnímu orgánu oznámil existenci zastoupení až po nařízení ústního jednání, což může být prvním varovným signálem obstrukčního jednání, avšak omluvu z ústního jednání zaslal s dostatečným předstihem, tj. měsíc dopředu, v první polovině běhu prekluzivní lhůty a v situaci, kdy již žalobce zastupoval v řízení o zadržení řidičského průkazu. Nadto, jednalo se o jeho první omluvu, řádně ji odůvodnil a doplnil předvoláním soudu, kterého se dovolával. Vzhledem k tomu, že omluva žalobcova zmocněnce byla řádná a včasná, bylo na místě, aby prvoinstanční orgán nařídil nové ústní jednání. V této souvislosti krajský soud dovodil, že došlo k vážnému porušení práva žalobce na spravedlivý proces podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Vzhledem k tomu, že krajský soud zrušil rozhodnutí správních orgánů pro závažná procesní pochybení, nemohl se vyjádřit k dalším námitkám. Toliko dodal, že „[...] *bude-li prokázáno, že žalobce skutečně odmítl podrobit se lékařskému vyšetření, a to k výzvě policistů, nemůže toto nahradit dobrovolné vyšetření, kterému se žalobce podrobil až po takřka 20 hodinách sám, jak uvádí a dokládá v odvolání proti meritornímu rozhodnutí správního orgánu I. stupně, když takovéto vyšetření nic nevypovídá o intoxikaci žalobce v době spáchání přestupku.*“

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[5] Proti uvedenému rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítl, že žalobce se omluvil již z prvního jednání nařízeného na den 3. 4. 2017, a to z důvodu nemoci, kterou nikterak nedoložil. Vzhledem k tomu, že se jednalo o

první nařizované jednání, prvoinstanční orgán omluvu akceptoval. Stěžovatel konstatoval, že žalobce měl dostatek času, aby si zvolil zástupce, kterému nebude kolidovat termín ústního jednání s jinou událostí. Postup žalobce byl podle stěžovatele tím více nestandardní, že žalobcův zmocněnec se v přestupkovém řízení nevyjádřil a více se o něj nezajímal, byť byla plná moc sjednána již dne 27. 2. 2017. Stěžovatel uvedl, že zmocněnec žalobce, coby advokát, si musel být vědom, že neměl souhlasit se zastupováním žalobce, jestliže z důvodu kolidujícího jednání nemohl dostatečně hájit jeho práva. Nadto za sebe mohl poslat substituta. Stěžovatel uzavřel, že prvoinstanční orgán nebyl povinen akceptovat omluvu žalobcova zmocněnce a nedošlo tak k procesnímu pochybení. Vzhledem ke všem uvedeným námitkám stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval procesní úkony, které v přestupkovém řízení provedl prvoinstanční orgán. Uvedl, že k odvolání proti rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu připojil plnou moc k zastupování i v přestupkovém řízení. Přestože odvolání s plnou mocí doručil prvoinstančnímu orgánu již dne 21. 3. 2017, ten nařídil jednání v přestupkovém řízení na den 3. 4. 2017, aniž by o tom vyrozuměl žalobcova zmocněnce. Nadto, prvoinstanční orgán žalobcovu omluvu neakceptoval a jednání provedl. Žalobce popsal, že jeho zmocněnec prvoinstanční orgán s předstihem upozornil na plnou moc a požádal o odročení jednání z důvodu kolidujících jednání. K výzvě prvoinstančního orgánu žalobcův zmocněnec doložil originál plné moci a zopakoval, že tak učinil již dne 21. 3. 2017. Prvoinstanční orgán se k omluvě z jednání nikterak nevyjádřil a ponechal žalobcova zmocněnce v domnění, že ji akceptoval. V důsledku tohoto postupu žalobce a jeho zmocněnec ztratili možnost vyjádřit se k důkazům provedeným při ústním jednání a prvoinstanční orgán jim neposkytl ani možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Vzhledem k těmto závěrům žalobce navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatel označil důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[8] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]*asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že plná moc založená pod č. l. 38 správního spisu, kterou předložil žalobcův zmocněnec, tj. advokát, prvoinstančnímu orgánu nejprve dne 21. 3. 2017 společně s odvoláním proti jeho rozhodnutí v jiné věci, tj. ve věci zadržení

řidičského průkazu, a v nyní posuzované věci na ni upozornil dne 29. 5. 2017, měla generální povahu a ve smyslu § 33 odst. 1, 2 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, prokazovala existenci zmocnění mimo jiné k zastoupení v celém řízení, v němž byla uplatněna. Předmětná plná moc se dle svého obsahu nevztahuje toliko výlučně na řízení o zadržení řidičského průkazu, protože uvedené řízení je jen jednou z právních věcí, v nichž je zmocněný advokát oprávněn zastupovat žalobce. Nejvyšší správní soud však nepřisvědčil tvrzení, že žalobcův zmocněnec prokázal existenci zastoupení v přestupkovém řízení předložením plné moci v řízení o zadržení řidičského průkazu. Jednalo se totiž o dvě různá řízení a žalobcův zmocněnec byl povinen prokázat existenci zmocnění k zastupování v každém z nich zvlášť, byť třeba i odkazem na řízení, v němž již generální plnou moc uplatnil. Podle Nejvyššího správního soudu nelze od správních orgánů spravedlivě žádat, aby ve všech řízeních se stejným účastníkem zohlednily generální plnou moc předloženou toliko v jednom z těchto řízení. V opačném případě by pozbylo smyslu vymezení takzvané prezidiální plné moci dle § 33 odst. 2 písm. c) správního řádu, na kterou klade zákon vyšší formální nároky. Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru krajského soudu, že žalobce, respektive jeho zmocněnec, v prvoinstančním řízení prokázal existenci zmocnění k zastoupení dne 29. 5. 2017. Prvoinstanční orgán doručil žalobci předvolání k ústnímu jednání nařízenému na den 28. 6. 2017 již dne 21. 4. 2017, a proto nepochybil, když vyrozumění o jednání nezaslal rovněž zmocněnci, jehož zastupování bylo v řízení prokázáno až později.

[11] Přestože se zmocněnec žalobce rozhodl právně relevantním způsobem prokázat zmocnění k zastupování žalobce v přestupkovém řízení až dne 29. 5. 2017, k samotnému zmocnění muselo dojít podstatně dříve, než Vrchní soud v Olomouci předvolal zmocněnce ke kolidujícímu jednání. Předložená plná moc, na jejímž základě již zmocněnec v jiné věci skutečně zastupoval žalobce, totiž byla sepsána dne 27. 2. 2017, zatímco předvolání k jednání u Vrchního soudu v Olomouci je ze dne 25. 5. 2017. Vzhledem k popsanému sledu událostí podle Nejvyššího správního soudu není jasné, jak by mohl žalobce vědět již v době, kdy si se zmocněncem sjednal zastoupení, že dojde ke kolizi termínů jednání, kterých se měl zmocněnec zúčastnit. Zmocněncem předložená omluva z ústního jednání nařízeného v přestupkovém řízení se tak za daných okolností s přiměřenou pravděpodobností nejeví jako obstrukce, nýbrž jako nešťastná shoda okolností. O účelovosti jednání zmocněnce nesvědčí ani skutečnost, že byl až do dne 29. 5. 2017 v přestupkovém řízení pasivní, neboť omluvu předložil s výraznou časovou rezervou, tj. přibližně měsíc před konáním ústního jednání. Je zřejmé, že kdyby zůstával pasivní, aby dosáhl odročení jednání na co nejzazší termín, vyčkával by s omluvou ještě mnohem déle.

[12] Stěžovateli lze přisvědčit, že se žalobce z důvodu nemoci omluvil z jednání, které prvoinstanční orgán nařídil již dříve na den 3. 4. 2017. Nejednalo se však o omluvu zmocněnce, ke které se vyjadřoval krajský soud, a co více, omluva nebyla způsobilá založit ve věci jakékoliv průtahy. Žalobce tvrzenou nemoc nikterak nedoložil, a prvoinstanční orgán ji proto nemusel akceptovat, což také učinil. Ze správního spisu navzdory tvrzení stěžovatele vyplývá, že prvoinstanční orgán jednání dne 3. 4. 2017 skutečně provedl. V této souvislosti již ostatně na půdorysu soudního řádu správního Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 2. 2005, č. j. 2 Afs 5/2005 - 96, konstatoval, že „[p]*ožádá-li účastník před zahájením jednání o jeho odročení z důvodu pracovní neschopnosti, kterou osvědčí, a z okolností případu, zejména z účastníkova dosavadního chování, zároveň není patrné, že*

omluva je motivována snahou prodlužovat soudní řízení, soud jednání odročí, neboť v daném případě jde o důležitý důvod ve smyslu § 50 s. ř. s.“

[13] K námitce stěžovatele, že si zmocněnec žalobce coby advokát mohl zajistit substituta, se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěry Nejvyššího soudu, který v usnesení ze dne 31. 8. 2011, sp. zn. 8 Tdo 1024/2011, konstatoval, že i když „[...] *obhájce striktně posuzováno nedoložil, že učinil pro výkon svých oprávnění a povinností vše, co ve prospěch svého klienta mohl podle zákona učinit, jelikož o odročení veřejného zasedání požádal s odstupem jednoho týdne ode dne, kdy musel vědět o kolizi a dalšími již nařízenými hlavními líčeními a jednáním, a aniž by bylo patrné, zda se vůbec zabýval možností zajistit obhajobu obviněného využitím možnosti pověření substituta mimo okruh své advokátní kanceláře. Ani to ovšem podle názoru dovolacího soudu nemění nic na tom, že v konkrétní situaci nebylo na místě konat veřejné zasedání v nepřítomnosti obviněného i jeho obhájce* [...] *Dovolatel opodstatněně poukázal na to, že na jeho straně, ale ani na straně jeho obhájce nebylo možno vypozorovat žádné snahy o protahování řízení. Žádost o odročení veřejného zasedání byla podána za okolností, kdy zvolený obhájce měl kolizi s jinými jednáními u různých soudů, kterou řádně doložil. Nejvyšší soud po prostudování spisu neshledal v postupech či jednání obhajoby žádné obstrukce, a dospěl proto k názoru, že bylo na místě vyhovět žádosti obhájce o odročení veřejného zasedání. Tento závěr dovolací soud učinil též se zřetelem k širším souvislostem, za nichž se zjevuje, že odvolací soud nedostál beze zbytku požadavku respektování práva na spravedlivý proces a na obhajobu*.“

IV. Závěr

[14] Vzhledem k uvedeným závěrům Nejvyšší správní soud v souladu se závěry krajského soudu dovodil, že správní orgány zatížily přestupkové řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Proto podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má právo na náhradu nákladů řízení proti stěžovateli. Žalobce byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen na základě plné moci advokátem JUDr. Igorem Honusem, který nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Z obsahu spisu vyplývá, že zástupce žalobce učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby, tj. vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 31. 7. 2018 podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za který mu podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bod 5 advokátního tarifu náleží odměna ve výši 3.100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, celkem tedy 3.400 Kč. Tuto částku je stěžovatel povinen zaplatit žalobci do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 26. září 2018

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu